

Statenvoorstel 16/12 A

Voorgestelde behandeling:

PS-vergadering : 17 februari 2012

Statencommissie : Commissie voor Ecologie en Handhaving,
behandeling heeft niet in de commissie
plaatsgevonden

Onderwerp

Onderhandelingsakkoord en uitvoeringsafspraken IPO-Rijk
'decentralisatie natuur'

Datum

14 februari 2012

Documentnummer

2892505

Directie

Ecologie

Bijlage(n)

1

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Samenvatting

Op 9 december hebben Provinciale Staten van Brabant niet ingestemd met het onderhandelingsakkoord decentralisatie natuur. Op basis van de beoordeling van het onderhandelingsakkoord in alle provincies en de 2^e Kamer heeft intensief overleg plaatsgevonden tussen de IPO delegatie en het Rijk. Dit heeft geleid tot afspraken ten aanzien van de uitvoering (uitvoeringsafspraken bij het onderhandelingsakkoord, bijlage 1) en een gemeenschappelijke brief van IPO en Rijk aan de provincies (bijlage 2). In deze brief worden de provincies die het akkoord eerder hebben verworpen gevraagd zich uit te spreken over het eerdere akkoord (20 september 2011) met aanvulling (7 december 2011) en de aanvullende uitvoeringsafspraken die op 10 februari zijn overeengekomen.

1. Inleiding

Op 9 december 2011 hebben uw Staten het onderhandelingsakkoord decentralisatie natuur afgewezen. Inmiddels is duidelijk dat 4 provincies het akkoord hebben afgewezen en dat Flevoland de besluitvorming heeft opgeschort. De overige 7 provincies en de 2^e Kamer hebben ingestemd met het onderhandelingsakkoord. Na overleg intern, in IPO-verband, heeft intensief overleg plaatsgevonden met het Rijk. Dit overleg heeft geresulteerd in de bijgevoegde uitvoeringsafspraken en de gemeenschappelijke brief van IPO en Rijk aan de provincies. In deze

Datum

14 februari 2012

DIS-nummer

2892505

brief wordt gevraagd aan de provincies die niet hebben ingestemd met het onderhandelingsakkoord om voor 24 februari een standpunt in te nemen betreffende het onderhandelingsakkoord inclusief de aanvulling van (7 december 2011) en de uitvoeringsafspraken van (10 februari 2012).

In het Statenvoorstel 58/11 d.d. 9 december 2011 hebben wij uw Staten voorgesteld in te stemmen met het onderhandelingsakkoord. De argumenten voor de beoordeling van het onderhandelingsakkoord zijn destijds in het statenvoorstel benoemd en zijn te betrekken bij de beoordeling zoals deze nu wordt voorgelegd.

U heeft ons college voorts, bij motie van 20 januari, opgedragen ons maximaal in te zetten voor de Brabantse belangen bij de verdere besprekingen omtrent de decentralisatie van het natuurbeleid. Dit hebben wij onverkort gedaan en wij zijn van mening dat de nadere uitvoeringsafspraken een belangrijke toevoeging betreffen aan het onderhandelingsakkoord.

In het overleg tussen Rijk en IPO zijn nadere uitvoeringsafspraken gemaakt. Deze uitvoeringsafspraken betreffen de inzet van het 'grond-voor-grond'-principe, de reikwijdte van de evaluatie in 2016, afronding Recreatie om de Stad (RodS), juridische verplichtingen in het kader van de ontwikkelgave, uitvoeringskosten Faunafonds, agrarisch natuurbeheer buiten de EHS, rijksbijdrage voor de beheeropgave en de uitvoeringskosten Wet Natuur en de Memorie van Toelichting.

Uw Staten hebben bij de beoordeling van het onderhandelingsakkoord op 9 december 2011 een aantal punten aangegeven die aanleiding gaven om het onderhandelingsakkoord af te wijzen. Ondermeer heeft u aangegeven dat het Rijk de memorie van toelichting zou moeten onderschrijven, dat er onvoldoende vertrouwen bestond dat de internationale verplichtingen konden worden gerealiseerd en er geen vertrouwen bestond dat het Rijk zich hiervoor voldoende in zal zetten. Ten aanzien van deze zaken is het volgende afgesproken.

In de uitvoeringsafspraken is aangegeven dat het Rijk en de provincies een gezamenlijke toelichting bij het onderhandelingsakkoord bijzonder wenselijk vinden. De Memorie van toelichting is hiervoor uitgangspunt. Daarbij zijn in de memorie van toelichting enkele passages aangepast. Dit betreffen de volgende zaken. Ten aanzien van de bijdrage aan de internationale doelen gelden de afspraken uit het onderhandelingsakkoord van 20 september 2011 en de aanvullende afspraken van 7 december 2011. Met de aanvullende afspraken van 7 december 2011 en vorenstaande uitvoeringsafspraken is de Memorie van Toelichting geactualiseerd voor de volgende onderdelen: beëindiging ILG-bestuursovereenkomsten (p. 4), ontwikkelopgave (p. 6-7),

Datum

14 februari 2012

DIS-nummer

2892505

beheeropgave (p. 8), incl. opbouw beheerkosten in bijlage 1 en afronding ILG (p. 11).

Voorts is overeengekomen dat aanvullende gronden ‘om niet’ beschikbaar zijn voor de provincies indien uit de evaluatie in 2016 blijkt dat deze nodig zijn.

Daarnaast is overeengekomen dat de planologische bescherming niet op de grens van de ontwikkelopgave ligt, maar op de begrenzing van de internationale verplichtingen. De mogelijkheid om alle gebieden met internationale verplichtingen veilig te stellen voorkomt dat gronden nu niet langer beschermd worden omdat ze niet in de herijkte EHS zijn gelegen. Dit terwijl de evaluatie in 2016 mogelijk uitwijst dat de realisatie hiervan toch noodzakelijk is voor het realiseren van de internationale verplichtingen. Hiermee wordt het belang van deze gebieden ter realisatie van de internationale verplichtingen onderschreven. Tevens onderschrijft het Rijk hiermee dat bij de evaluatie van de internationale verplichtingen in 2016 pas een uitspraak kan worden gedaan over het restant van de internationale verplichtingen. Hierbij is het aan onze eigen besluitvorming om de keuze te maken of een gebied wel dan wel niet in de verordening wordt opgenomen.

In het statenvoorstel 58/11 is uitgebreid ingegaan op de financiële aspecten van het onderhandelingsakkoord. Gebleken is echter dat er een aantal punten verdere verduidelijking behoeft. In de uitvoeringsafspraken zijn aan de hand van de memorie van toelichting deze punten nader uitgewerkt. Het betreft:

- verduidelijking van de afspraken voor financiering van de uitvoeringskosten voor het Faunafonds,
- nadere omschrijving van de verdeling van de doorlopende kosten voor agrarisch natuurbeheer na 2014.

Daarnaast zijn aanvullend afspraken gemaakt over:

- verruiming van de rijksbijdrage in de kosten voor beheer in de EHS (via provinciefonds) van 100 naar 105 mln /jaar landelijk,
- voor een uitspraak over de bestuurs- en uitvoeringskosten van nieuwe taken voor de provincies als gevolg van de nieuwe Wet Natuur wordt een procedure ex art 2 van de Financiële Verhoudingenwet toegepast.

Ten aanzien van de middelen die de provincie beschikbaar heeft gesteld voor de voorfinanciering van de grondverwerving voor de EHS (€ 91 mln) is in de uitvoeringsafspraken vastgelegd dat deze géén onderdeel uitmaken van het onderhandelingsakkoord. Dit wil zeggen dat de definitieve inzet van deze middelen voor de realisering van de EHS een autonome keuze betreft van de provincie. Daarmee is deze afhankelijk van de ambitie en daarmee de keuze die uw Staten hierover maken. Bij

Datum

14 februari 2012

DIS-nummer

2892505

de herziening van het natuur en landschapsbeleid zal aan uw Staten hiervoor een voorstel worden voorgelegd.

Instemming met het onderhandelingsakkoord en de uitvoeringsafspraken leidt tot een versterking van de provinciale positie op het terrein van natuur en landelijk gebied. Provincies worden verantwoordelijk voor de inrichting van het landelijk gebied en voor het regionale beleid voor natuur, recreatie en toerisme, landschap, structuurversterking van de landbouw en leefbaarheid.

Ons college kan met het onderhandelingsakkoord en de uitvoeringsafspraken instemmen omdat wij de afspraken op eigen wijze nader kunnen uitwerken. Wij aanvaarden de verantwoordelijkheid voor de inrichting van het landelijk gebied en voor het regionale beleid voor natuur, recreatie en toerisme, landschap, structuurversterking van de landbouw en leefbaarheid. Hierbij maken wij maximaal gebruik van onze autonome bevoegdheid en geven wij invulling aan de decentralisatie gedachte voor het natuurbeleid en zullen wij invulling geven aan onze ambitie voor het landelijk gebied. Wij zijn van mening dat de realisering van de EHS doelen zoals wij deze in het bestuursakkoord '10 voor Brabant' hebben gedefinieerd gestand kunnen doen.

De instemming met het onderhandelingsakkoord decentralisatie natuur en daarmee de volledige decentralisatie van het natuurbeleid en de invulling van het beleid ten aanzien van het landelijk gebied wil ons college vormgeven bij de herziening van het natuur en landschapsoffensief en de uitwerking van de Transitie van stad en platteland - een nieuwe koers.

In de gezamenlijke brief van IPO en ELI aan de provincies wordt de provincies die niet hebben ingestemd gevraagd zich voor 24 februari 2012 uit te spreken over het onderhandelingsakkoord inclusief aanvulling van 7 december en de uitvoeringsafspraken van 10 februari.

Zoals wij hebben aangegeven in het bestuursakkoord zijn wij van mening dat de realisatie van de hele EHS uitgangspunt dient te zijn voor een draagkrachtig en sterk natuurbeleid wat bijdraagt aan een gunstig woon-, leef- en werkklimaat in Brabant. Wij stemmen derhalve in met het onderhandelingsakkoord en de bijbehorende uitvoeringsafspraken.

Datum

14 februari 2012

DIS-nummer

2892505

2. Het voorstel

Wij stellen u voor te besluiten conform bijgaand ontwerp-besluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter

de secretaris

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

drs. W.G.H.M. Rutten

Auteur: H.G.M. van Moorsel toestel (073) 681 28 43

Bijgevoegd treft u de volgende bijlagen aan:

1. Brief van ELI/IPO van 10 februari 2012 met daarbij de uitvoeringsafspraken van 10 februari 2012 bij het onderhandelingsakkoord decentralisatie natuur.

Datum

14 februari 2012

DIS-nummer

2892505

Ontwerp-besluit 16/12 B

Voorgestelde

behandeling:

PS-vergadering : 17 februari 2012

Statencommissie : nvt

Onderwerp

Onderhandelingsakkoord en uitvoeringsafspraken IPO-Rijk
'decentralisatie natuur'

Provinciale Staten van Noord-Brabant,

- gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten, d.d. 1 november 2011;
- gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten, d.d. 14 februari 2012;
- gelet op het besluit van Provinciale Staten, d.d. 9 december 2011;
- gelet op de motie 2 van Provinciale Staten, d.d. 20 januari 2012;
- gelet op de versterking van de provinciale positie van de provincie op het gebied van natuur en het landelijk gebied als gevolg van het onderhandelingsakkoord 'decentralisatie van natuur';
- gelet op de gewijzigde financiële situatie bij overheden ten aanzien van de realisatie van de EHS en het beleid op het gebied van het landelijk gebied;
- gelet op de maatschappelijke en bestuurlijke verantwoordelijkheid van de Provincie op het gebied van natuur, landschap, sociale en economische ontwikkeling van het landelijk gebied;
- gelet op de ambities van maatschappelijke partners zoals aangegeven in het manifest 'het Brabants buitengebied in een metropolitane omgeving';
- gelet op de ambities van het provinciaal bestuur in Brabant zoals zijn vastgelegd in het bestuursakkoord '10 voor Brabant'

besluiten:

- in te stemmen met het onderhandelingsakkoord 'decentralisatie natuur' met bijbehorende uitvoeringsafspraken

's-Hertogenbosch, 17 februari 2012

Provinciale Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter

de griffier

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Colleges van Gedeputeerden Staten
van de 12 provincies

Natuur & Biodiversiteit
Programma Stelselherziening
Natuur

Prins Clauslaan 8
2595 AJ Den Haag
Postbus 20401
2500 EK Den Haag
www.rijksoverheid.nl/eleni

Datum **10 FEB. 2012**
Betreft Uitvoeringsafspraken decentralisatie natuur

Onze referentie
258194

Bijlagen
1

Geachte colleges,

Op 8 februari jl. hebben het Rijk en een IPO-delegatie overeenstemming bereikt over uitvoeringsafspraken van het onderhandelingsakkoord decentralisatie natuur. Deze uitvoeringsafspraken betreffen de inzet van het grond voor grond principe, de reikwijdte van de evaluatie in 2016, afronding RodS, juridische verplichtingen in het kader van de ontwikkelgave, uitvoeringskosten Faunafonds, agrarisch natuurbeheer buiten de EHS, rijksbijdrage voor de beheeropgave en de uitvoeringskosten Wet Natuur. De vastgestelde en ondertekende uitvoeringsafspraken treft u aan in de bijlage.

Het overleg stond daarnaast in het teken van het vervolgtraject, als gevolg van het feit dat eind 2011 niet alle provincies hebben ingestemd met het onderhandelingsakkoord. We hebben vastgesteld dat de urgentie om de uitvoering van de decentralisatie ter hand te nemen in de praktijk sterk wordt gevoeld. We hebben uitvoerig en intensief gesproken over de uitvoeringsaspecten van het onderhandelingsakkoord en met de aanvullende afspraken over de uitvoering zijn, naar onze van mening, alle belemmeringen om de uitvoering ter hand te nemen, weggenomen.

Aangezien deze brief onderdelen bevat die voor alle provincies van belang zijn en in het kader van de onderlinge transparantie is deze brief gericht aan de 12 colleges van Gedeputeerde Staten.

Het is onze indringende behoefte en verwachting dat alle provincies mee werken aan de uitvoering van het akkoord en aan de bijbehorende uitvoeringsafspraken. Voor de provincies die hebben ingestemd geven deze uitvoeringsafspraken nadere duidelijkheid op een werkbaar uitvoering binnen de kaders die zijn afgesproken en de uitleg die door de provincies is gegeven aan het onderhandelingsakkoord.

Voor de overige provincies geeft het de gevraagde duidelijkheid om alsnog in te stemmen of mee te werken aan de uitvoering van het akkoord.

Provincies, die niet instemmen met het akkoord, maar wel bereid zijn tot het meewerken aan de uitvoering, dienen zich te conformeren aan het vervallen van de ILG-bestuursovereenkomst, aan de afrekensystematiek zoals verwoord in het onderhandelingsakkoord van 20 september 2011 en de aanvullende afspraken van 7 december 2011 en af te zien van juridische procedures. Een uitzondering hiervoor geldt voor procedures ten aanzien van het nakomen van verplichtingen voortvloeiend uit de ILG-bestuursovereenkomst met Flevoland over Oostvaarderswold. We willen op deze manier de decentralisatie uitvoeren met de medewerking van alle 12 provincies.

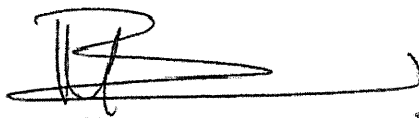
Natuur & Biodiversiteit
Programma Stelselherziening
Natuur

Onze referentie
258194

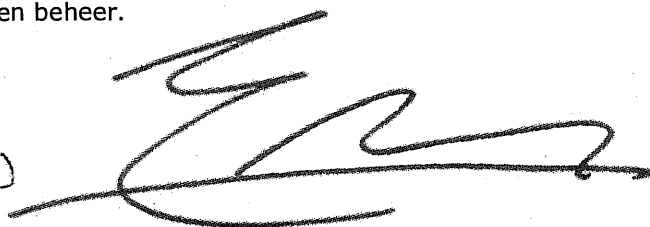
Doordat eind 2011 niet alle provincies ingestemd hadden met het onderhandelingsakkoord, zag de staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie zich genooddaakt om het vigerende ILG-instrumentarium in acht te nemen conform de bepalingen in de Wet Inrichting Landelijk Gebied. Dit heeft geleid tot de brief van 23 december 2011 waarin een waarschuwing is afgegeven dat als eind 2013 niet alle prestaties gerealiseerd zijn, dit consequenties kan hebben voor de vaststelling van het ILG-budget. Voor alle provincies die medewerking verlenen aan de uitvoering van het onderhandelingsakkoord en de uitvoeringsafspraken, zal de brief van 23 december 2011 zoals verstuurd door de staatssecretaris niet langer van toepassing zijn.

We vernemen graag van de provincies die op dit moment nog niet hebben ingestemd met het onderhandelingsakkoord uiterlijk 24 februari as. of u instemt met het akkoord dan wel meewerkt aan het uitvoeren van het akkoord.

Met de uitvoering van het geheel van gemaakte afspraken wordt in de periode tot en met 2021 een wezenlijke bijdrage geleverd aan de realisatie van de internationale doelen. Centraal staat kwalitatief hoogwaardige natuur te realiseren door sterk in te zetten op inrichting en beheer.

dr. Henk Bleker
Staatssecretaris van Economische
Zaken, Landbouw en Innovatie

J.W. Remkes
Voorzitter Interprovinciaal Overleg

Uitvoeringsafspraken bij onderhandelingsakkoord decentralisatie natuur van 20 september 2011 en aanvullende afspraken van 7 december 2011

Inzet grond voor grond principe

1. De 14.000 ha van de BBL oud-gronden blijven beschikbaar tot 2021 voor de ontwikkelopgave herijkte EHS.
2. Hiervan mag 6.000 ha tot 2016 worden ingezet ten behoeve van de realisatie ontwikkelopgave herijkte EHS. Deze gronden waaronder nieuw verworven gronden in de EHS gefinancierd uit verkoop van BBL oud gronden worden, zonder provinciale bijdrage, doorgeleverd van BBL naar de terreinbeheerders.
3. Rijk en provincies voeren in 2016 gezamenlijk een evaluatie uit. Daarover wordt afgesproken:
 - getoetst wordt of de ontwikkelopgave van 17.000 hectare verwerving/functieverandering en 40.000 hectare inrichting in combinatie met andere te nemen maatregelen toereikend is voor het realiseren van de internationale verplichtingen.
 - getoetst wordt of de financiële dekking door inzet van de beschikbare categorieën van het grond-voor-grond-principe toereikend is voor het realiseren van de ontwikkelopgave van het onderhandelingsakkoord.
 - getoetst wordt of de provincies de beschikbare categorieën hebben ingezet voor de realisering van de internationale verplichtingen.
 - getoetst wordt of er sprake is van een redelijke bijdrage uit de vier categorieën* van grond-voor-grond voor de realisatie van de herijkte EHS.
4. Indien uit de evaluatie in 2016 blijkt dat het noodzakelijk is voor de realisatie van internationale doelen om gronden in te zetten, gebeurt dat via het grond-voor-grond principe, waaronder ook begrepen de oud BBL gronden (14.000 ha verminderd met maximaal 6.000 ha in de periode tot 2016), en gelden dezelfde financiële condities en spelregels als in de periode voor 2016.
5. Op deze wijze wordt nauw aangesloten bij de afspraken die in het onderhandelingsakkoord zijn vastgelegd.
6. Omwille van de uitvoering van het akkoord van 20 september 2011 krijgen de provincies de gelegenheid tot uiterlijk 1 juli 2013 om de planologische regeling van de herijkte EHS (gebaseerd op de uitgangspunten die voortvloeien uit de Europese verplichtingen) te begrenzen.

* de indicatieve omvang van de vier categorieën bedraagt per 1 januari 2011:

- gronden die door de herijking buiten de EHS vallen: maximaal 13.000 ha
- gronden van de provincies verworven in de ILG-periode en die buiten de herijkte EHS vallen. ILG-nieuw is 10.900 ha, te verminderen met gronden die aantoonbaar zijn gefinancierd uit provinciale middelen buiten ILG.
- gronden van terreinbeherende organisaties in de herijkte EHS: range van 6.000 – 9.000 ha.
- voor de herijking van de EHS beschikbare ruilgronden: 14.000 ha.

RodS

In de begrensde RodS-gebieden ligt BBL oud-bezit, dat voor dit doel is verworven. Juridisch harde verplichtingen, zoals in het akkoord gedefinieerd en toegepast (zie overzicht bij het akkoord van 20 september 2011), die zijn aangegaan voor verwerving of inrichting tot 20 oktober 2010, worden nagekomen.

Deze gronden tot een maximum van 1200 hectare per 1 januari 2011 blijven beschikbaar volgens dezelfde financiële condities en spelregels, inclusief evaluatie in 2016 als voor de ontwikkelopgave EHS en maken daar onderdeel van uit. De garantie wordt gegeven dat na inrichting maximaal 1200 ha RodS-gronden beheerd en geëxploiteerd kunnen worden voor het doel waarvoor ze verworven zijn zonder provinciale bijdrage voor grond, tenzij in onderling overleg anders overeengekomen. Deze hectares maken onderdeel uit van de 6.000 ha die tot 2016 kunnen worden doorgeleverd.

Juridische verplichtingen

De provincies zijn voor 20 oktober 2010 harde juridische verplichtingen aangegaan voor verwerving en inrichting. Daarover is gerapporteerd in de PEIL-rapportages per 1 januari 2011. Deze verplichtingen maken deel uit van de ontwikkelopgave, ook als deze verplichtingen

betrekking hebben op ontwikkelingen die niet vallen onder de prioritering die voor de ontwikkelopgave in het onderhandelingsakkoord is vastgesteld.

Uitvoeringskosten Faunafonds

Over de uitvoeringskosten van het Faunafonds is afgesproken dat rijk en provincies zich houden aan een taakstelling, zijnde € 3 mln per jaar in 2012 en 2013 (totaal maximaal € 6 mln). De werkelijke kosten worden gelijk gedeeld door rijk en provincies.

Agrarisch natuurbeheer buiten de EHS

In verband met de overgang van het agrarisch natuurbeheer buiten de EHS met ingang van 2014 naar het rijk is de volgende aanvullende afspraak gemaakt. De provincies betalen het agrarisch natuurbeheer buiten de EHS van de verplichtingenjaren 2007 tot en met 2013 (betaling in 2008-2014). Het rijk betaalt de verplichtingen agrarisch natuurbeheer buiten de EHS uit het pre ILG-jaar 2006 (betaling in 2007) en vanaf 2014 (uitbetaling 2015).

Beheeropgave

De provincies zijn vanaf 2014 financieel verantwoordelijk voor het beheer van de EHS. Het rijk voegt in 2014 € 105 mln¹ structureel toe aan het Provinciefonds.

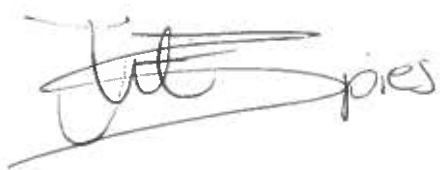
Uitvoeringskosten Wet Natuur

Voor een uitspraak over de bestuurs- en uitvoeringskosten van nieuwe taken voor de provincies als gevolg van de nieuwe Wet Natuur wordt een procedure ex artikel 2 van de Financiële Verhoudingenwet toegepast.

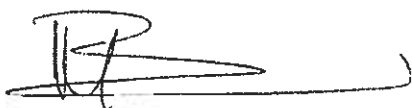
Memorie van toelichting

Voor de uitvoering van het onderhandelingsakkoord van 20 september 2011 en de aanvullende afspraken van 7 december 2011 zijn deze uitvoeringsafspraken bepalend. Rijk en provincies onderschrijven de wenselijkheid van een gezamenlijke toelichting bij het onderhandelingsakkoord. De Memorie van Toelichting van IPO is hiervoor het uitgangspunt. Ten aanzien van de bijdrage aan de internationale doelen gelden de afspraken uit het onderhandelingsakkoord van 20 september 2011 en de aanvullende afspraken van 7 december 2011. Met de aanvullende afspraken van 7 december 2011 en vorenstaande uitvoeringsafspraken is de Memorie van Toelichting geactualiseerd voor de volgende onderdelen: beëindiging ILG-bestuursovereenkomsten (p.4), ontwikkelopgave (p.6-7), beheeropgave (p.8), incl. opbouw beheerkosten in bijlage 1 en afronding ILG (p.11). De kosten van de hydrologische maatregelen PAS worden door de partijen in onderling overleg nog nader berekend.

Voor akkoord,
Den Haag, 8 februari 2012

L. Spies
Minister van Binnenlandse Zaken
en Koninkrijksrelaties

H. Bleker
Staatssecretaris van Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie

J.W. Remkes
Voorzitter Interprovinciaal Overleg

N.M.G. Lebens
Voorzitter Overlegdelegatie Landelijk Gebied
Interprovinciaal Overleg

¹ Overeengekomen is dat op dit bedrag geen bezuiniging wordt doorgevoerd.